

DECIZIA (UE) 2017/2284 A CONSILIULUI**din 11 decembrie 2017****privind sprijinirea statelor din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor în vederea participării acestora la procesul consultativ desfășurat în cadrul grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea tratatului de interzicere a producerii de material fisil**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1),

întrucât:

- (1) La 12 decembrie 2003, Consiliul European a adoptat Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (denumită în continuare „strategia”), la capitolul II al acesteia fiind enumerate măsurile care trebuie urmărite în vederea unui multilateralism eficace, care este piatra de temelie a strategiei europene de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă. Aceasta prevede, între altele, că „UE este angajată față de sistemul de tratate multilaterale, care asigură temeiul juridic și normativ pentru toate eforturile de neproliferare” și că „politica UE este de a urmări încheierea unui acord internațional privind interzicerea producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare”.
- (2) În prezent, UE pune în aplicare în mod activ strategia și se asigură că măsurile enumerate la capitolul III produc efecte, în special prin alocarea de resurse financiare destinate sprijinirii proiectelor specifice în vederea îmbunătățirii sistemului multilateral de combatere a proliferării, precum și a măsurilor de consolidare a încrederii la nivel multilateral.
- (3) La 8 decembrie 2008, Consiliul a adoptat concluzii și un document intitulat „Noi linii de acțiune ale Uniunii Europene privind combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora”. În documentul respectiv se afirmă, printre altele, că UE se angajează să continue și să intensifice acțiunile „în favoarea demarării negocierilor privind tratatul de interzicere a producerii de material fisil (FMCT)”.
- (4) UE a solicitat în mod repetat demararea imediată și încheierea rapidă a negocierilor referitoare la un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare, pe baza documentului CD/1299 și a mandatului inclus în acesta. În același sens, UE a încurajat și încurajează în continuare toți membrii Conferinței pentru dezarmare (CD) să își îndrepte toate eforturile în direcția depășirii impasului în care se află CD și să adopte un program de lucru cuprinzător și echilibrat care să includă demararea imediată a negocierilor privind un tratat de interzicere a producerii de material fisil (FMCT).
- (5) În 2013, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (AGONU) a adoptat o rezoluție prin care a fost instituit un grup de experți guvernamentali (GGE) provenind din 25 de state, fără mandat de negociere, responsabil cu formularea de recomandări cu privire la eventuale aspecte care ar contribui la un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare. GGE și-a prezentat raportul în cadrul Comisiei I (dezarmare) a AGONU în 2015.
- (6) În 2016, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 71/259, intitulată „Tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare”. Rezoluția 71/259 solicită secretarului general să instituie un grup de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT care să examineze și să formuleze recomandări cu privire la elementele de fond ale unui viitor tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive care să fie nediscriminatoriu și multilateral și care să poată fi verificat în mod efectiv la nivel internațional. Grupul de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT va avea membri din 25 de state și va organiza două reuniuni informale de consultare, deschise tuturor statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite pentru a permite participarea tuturor statelor la procesul FMCT. Se preconizează că lucrările pe care urmează să le desfășoare grupul de pregătire vor avea drept rezultat negocieri cu privire la această chestiune importantă, cu scopul de a înregistra progrese în ceea ce privește dezarmarea și neproliferarea nucleară.
- (7) Toate statele membre ale UE au votat în favoarea Rezoluției 71/259 din 2016 a Adunării Generale a ONU privind FMCT, care a fost prezentată de Canada, Germania și Țările de Jos. Rezoluția stabilește un proces deschis participării tuturor prin organizarea unor reuniuni consultative informale în prezența tuturor statelor membre ale

ONU și a președintelui grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT. Mai multe state membre ale UE vor participa la lucrările grupului de experți la nivel înalt, al cărui mandat este de a formula recomandări privind elementele de fond ale unui viitor tratat, fără a aduce atingere pozițiilor naționale în negocierile viitoare.

- (8) Grupul de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT va aduce o contribuție practică la eforturile de dezarmare și neproliferare nucleară. Un raport al Grupului de experți guvernamentali ⁽¹⁾, precum și două rapoarte ale secretarului general în legătură cu acest subiect ⁽²⁾ au identificat complexitatea problemei, precum și o serie de teme care merită o analiză și o examinare suplimentare din partea statelor membre ale ONU. Grupul de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT va raporta Adunării Generale a ONU în cadrul celei de a 73-a sesiuni a sale (2018).
- (9) În sens mai larg, materialul fisil (precum plutoniul sau uraniul puternic îmbogățit) care poate provoca o reacție de fisiune în lanț explozivă este un ingredient esențial al armelor nucleare. Demararea imediată și încheierea rapidă în cadrul CD a negocierilor cu privire la un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare a fost și rămâne o prioritate de lungă durată pentru UE.
- (10) Un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare ar reprezenta un pas esențial către crearea condițiilor pentru o lume fără arme nucleare. FMCT este considerat un instrument multilateral care trebuie negociat în domeniul dezarmării nucleare ca element complementar Tratatului de neproliferare nucleară (TNP) și a Tratatului de interzicere totală a experiențelor nucleare (CTBT),

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În conformitate cu strategia UE, care stabilește drept obiectiv menținerea, punerea în aplicare și consolidarea tratatelor și acordurilor multilaterale de dezarmare și neproliferare, Uniunea acordă sprijin statelor din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor în vederea participării acestora la procesul consultativ desfășurat în cadrul grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea tratatului de interzicere a producerii de material fisil.

(2) Proiectele prin care se acordă sprijin statelor din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor în vederea participării acestora la procesul consultativ desfășurat în cadrul grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT și care corespund unor măsuri conforme cu strategia UE cuprind ateliere subregionale, reuniuni la nivel de experți, activități de sprijin funcțional desfășurate în beneficiul statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite și instituirea unui registru de informații și publicații relevante.

(3) Obiectivul proiectelor este:

- facilitarea dialogului la nivel regional între statele din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor;
- dezvoltarea unui sentiment de responsabilitate în rândul statelor din regiunile menționate în ceea ce privește FMCT;
- identificarea nevoilor și a priorităților statelor din regiunile menționate în materie de politici la nivel național;
- implicarea organizațiilor regionale relevante în dezbaterile privind un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare care urmează să fie negociat în cadrul Conferinței pentru dezarmare;
- evaluarea implicațiilor acestui proces la nivel regional și a rolului pe care organizațiilor regionale și internaționale relevante îl pot avea în acest proces;
- analiza comparativă a implicațiilor procesului pentru fiecare regiune;
- facilitarea transferului de cunoștințe între mediul academic, organizațiile societății civile și statele membre în legătură cu materialele fisile.

(4) O descriere detaliată a proiectelor se regăsește în anexă.

⁽¹⁾ A/70/81, raportul Grupului de experți guvernamentali, fără mandat de negociere, responsabil cu formularea de recomandări cu privire la eventuale aspecte care ar contribui la un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare.

⁽²⁾ A/68/154, A/68/154/Add.1, A/71/140/Rev.1 și A/71/140/Rev.1/Add.1.

Articolul 2

- (1) Înaltul Reprezentant (ÎR) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.
- (2) Punerea în aplicare la nivel tehnic a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2) se efectuează de către Biroul pentru probleme de dezarmare al Națiunilor Unite (UNODA) prin intermediul diviziei sale de la Geneva și al Diviziei Regionale pentru Dezarmare, cele trei centre regionale pentru pace și dezarmare din Africa (UNREC), Asia și Pacific (UNRCPD) și America Latină și zona Caraibilor (UN-LIREC). UNODA îndeplinește această sarcină sub responsabilitatea ÎR. În acest scop, ÎR inițiază procedurile necesare împreună cu UNODA.

Articolul 3

- (1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2) este de 1 220 880,51 EUR.
- (2) Cheltuielile finanțate din suma prevăzută la alineatul (1) se gestionează în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.
- (3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (1). În acest scop, Comisia încheie un acord de finanțare cu UNODA pentru valoarea de referință, ulterior adoptării prezentei decizii a Consiliului. Acordul stipulează că sarcina de a asigura vizibilitatea contribuției Uniunii, adaptată dimensiunii acesteia, revine UNODA.
- (4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului de finanțare menționat la alineatul (3) în cel mai scurt timp posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultate în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului de finanțare.

Articolul 4

- (1) ÎR raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii pe baza rapoartelor periodice pregătite de UNODA. Rapoartele respective reprezintă baza evaluării efectuate de Consiliu.
- (2) Comisia furnizează informații cu privire la aspectele financiare ale proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2).

Articolul 5

- (1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.
- (2) Prezenta decizie expiră la 36 de luni de la data încheierii acordului de finanțare menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, prezenta decizie expiră la șase luni de la intrarea sa în vigoare în cazul în care nu a fost încheiat niciun acord de finanțare în termenul menționat.

Adoptată la Bruxelles, 11 decembrie 2017.

Pentru Consiliu
Președintele
F. MOGHERINI

ANEXĂ

1. OBIECTIV

Este necesar ca statele membre să înțeleagă pe deplin, încă din primele etape ale procesului, consecințele unui viitor tratat și relația acestuia cu instrumentele regionale privind zonele denuclearizate, cu Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (TNP) și cu alte instrumente. Prin urmare, obiectivul general al noii decizii a Consiliului ar trebui să fie acela de a asigura finanțare, astfel încât comunitatea internațională să dispună de cunoștințe ample cu privire la un tratat de interzicere a producerii de material fisil (FMCT) pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare, pentru ca toate statele membre ale ONU să fie în măsură să participe pe deplin la procesul de consultare, precum și la eventualele negocieri viitoare referitoare la un astfel de tratat în cadrul Conferinței pentru dezarmare.

Implicarea statelor membre ale ONU la nivel regional va constitui elementul complementar al reuniunilor consultative informale care vor fi organizate la New York de președintele grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT, îmbunătățind astfel participarea statelor la nivel cantitativ și calitativ și consolidând caracterul incluziv al negocierilor viitoare referitoare la un astfel de tratat din cadrul Conferinței pentru dezarmare.

Organizarea unei serii de ateliere la nivel subregional va permite schimbul de cunoștințe și de informații în interiorul regiunilor, precum și între regiuni. Atelierele vor include o combinație de reuniuni de informare cu caracter tehnic și de discuții despre relevanța și despre implicațiile acestor tratate viitoare asupra acordurilor regionale existente. Reuniunile de informare cu caracter tehnic ținute de experții de resort vor analiza aspectele de fond legate de FMCT, în timp ce discuțiile vor determina participanții să ia în considerare implicațiile regionale și relevanța unui eventual tratat.

Grupul de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT va prezenta un raport Adunării Generale a ONU la cea de a 73-a sesiune a sa (2018). Adunarea Generală poate decide să ia măsuri suplimentare cu privire la această chestiune. Pentru a sprijini participarea statelor membre ale ONU la discuțiile vizând această chestiune, proiectul va continua până la sfârșitul sesiunii ordinare a celei de a 74-a sesiuni a Adunării Generale a ONU (decembrie 2019).

Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru probleme de dezarmare (UNODA), prin intermediul diviziei sale de la Geneva și al Diviziei Regionale pentru Dezarmare, care include Centrul Regional al ONU pentru Pace și Dezarmare în Africa (UNREC) de la Lomé, Togo, Centrul Regional al ONU pentru Pace și Dezarmare în Asia și Pacific (UNRCPPD) de la Kathmandu, Nepal și Centrul Regional al ONU pentru Pace, Dezarmare și Dezvoltare în America Latină și în Regiunea Caraibilor (UN-LiREC) de la Lima, Peru, toate au acumulat o experiență îndelungată în a oferi sprijin statelor și în a promova dialogul privind dezarmarea și neproliferarea nucleare în regiunile din care acestea fac parte.

Experții vor fi selecționați din mai multe țări, dintr-o largă arie geografică, din guverne și organizații regionale, precum și din organizații ale societății civile, cum ar fi Grupul internațional privind materialele fisile (IPFM), Centrul de cercetare, pregătire și informare în materie de verificare (VERTIC), Institutul pentru Studii de Securitate (ISS), precum și din mediul academic.

Obiectivul 16.8 din cadrul obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU recunoaște necesitatea de a: „extinde și consolida participarea țărilor în curs de dezvoltare la instituțiile de guvernare globală”. Prin urmare, acțiunile avute în vedere în cadrul acestui proiect ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv.

2. ACTIVITĂȚI

2.1. Obiectivele activităților:

- să faciliteze dialogul la nivel regional și subregional în rândul statelor din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor;
- să asocieze organizațiile regionale relevante la discuțiile privind un eventual FMCT;
- să dezvolte un sentiment de responsabilitate într-un viitor FMCT în rândul tuturor statelor;
- să faciliteze transmiterea și aplicarea cunoștințelor privind chestiuni legate de interzicerea producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare între mediul academic, organizațiile societății civile și statele membre.

2.2. Descrierea activităților

Toate activitățile vor fi organizate de UNODA, prin intermediul diviziei sale de la Geneva și al Diviziei Regionale pentru Dezarmare, care include UNREC de la Lomé, Togo, al UNRCPD de la Kathmandu, Nepal și al UN-LiREC de la Lima, Peru.

(a) Ateliere subregionale în Africa, Asia și Pacific, America Latină și zona Caraibilor

UNODA va organiza până la șase seminare subregionale în Africa, Asia și Pacific, America Latină și zona Caraibilor. UNODA va organiza ateliere subregionale de una sau două zile în fiecare dintre regiunile din Africa, Asia și Pacific, America Latină și zona Caraibilor.

Seminarele vor include experți din capitalele țărilor din subregiunile respective, precum și grupul de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT, din partea Uniunii Europene, din partea societății civile și din mediul academic.

Aceste seminare vor completa reuniunile consultative informale cu participare nelimitată organizate la New York de președintele grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT, în conformitate cu Rezoluția 71/259 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, și vor înlesni implicarea experților din statele membre ale ONU în viitoarele negocieri privind FMCT.

(b) Reuniuni la nivel de experți cu experți ai organizațiilor regionale

UNODA va organiza trei reuniuni la nivel de experți cu organizații regionale relevante din Africa, Asia și Pacific, America Latină și zona Caraibilor, inclusiv ABACC, AFCONE, OPANAL și Forumul regional al ASEAN, pentru a aduce în contact membrii grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT cu experți ai organizațiilor regionale și ai organizațiilor societății civile, inclusiv Consorțiul UE pentru neproliferare, VERTIC, IPFM și ISS, pentru a pregăti viitoarele negocieri privind FMCT și pentru ca acestea să poată beneficia cu ușurință de experiența și de cunoștințele specializate de la nivel regional.

(c) Sprijin funcțional acordat statelor membre

În urma atelierelor, UNODA va răspunde la până la șase cereri de sprijin funcțional din partea statelor membre din Africa, Asia și Pacific, America Latină și zona Caraibilor, ținând seama de principiul echilibrului geografic.

(d) Punerea la dispoziție a materialelor de referință și publicarea rezultatelor

Pe durata proiectului, UNODA va pune la punct și va întreține un site web specializat care va conține materiale de referință relevante, pentru a sprijini statele să se pregătească pentru viitorul FMCT, pentru a servi drept registru de surse de informare pentru state, organizații regionale, organizații ale societății civile și cercetători și pentru a facilita comunicarea la nivel transregional.

UNODA va publica până la două caiete ocazionale de studii privind rezultatele atelierelor regionale și ale reuniunilor la nivel de experți cu organizațiile regionale.

2.3. Impactul activităților:

- Statele din Africa, Asia, Pacific, America Latină și zona Caraibilor vor putea participa cu ușurință la viitoarele negocieri privind FMCT;
- Negocierile privind un viitor FMCT vor beneficia de expertiza și de cunoștințele de specialitate existente la nivel regional privind interzicerea producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare;
- Materialele de referință relevante vor fi puse la dispoziția viitorilor negociatori și a experților statelor, ai organizațiilor regionale, ai organizațiilor societății civile și din mediul academic.

3. PARTENERI ÎN CADRUL MĂSURILOR

- Sistemul ONU: UNODA, prin intermediul diviziei sale de la Geneva și al Diviziei Regionale pentru Dezarmare, care include cele trei centre regionale pentru pace și dezarmare din Africa (UNREC), din regiunea Asia-Pacific (UNRCPD) și din America Latină și zona Caraibilor (UN-LIREC);
- Organizații regionale și subregionale: ABACC, AFCONE, OPANAL, Forumul regional al ASEAN;
- Organizații neguvernamentale: Consorțiul UE pentru neproliferare, VERTIC, IPFM, ISS.

4. INTERSECTAREA CU EFORTURILE UNIUNII

Pe baza informărilor periodice din partea UNODA cu privire la activitățile sale, Uniunea poate decide să completeze aceste eforturi prin acțiuni diplomatice specifice de sensibilizare cu privire la importanța depășirii impasului de lungă durată cu care se confruntă Conferința pentru dezarmare și cu privire la importanța demarării imediate și a finalizării rapide a negocierilor din cadrul Conferinței pentru dezarmare privind un tratat de interzicere a producerii de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare (FMCT), pe baza documentului CD/1299 și a mandatului inclus în acesta.

5. BENEFICIARIII ACTIVITĂȚILOR

- Statele din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor;
- Membrii grupului de experți la nivel înalt însărcinat cu pregătirea FMCT;
- Grupul de experți guvernamentali privind controlul dezarmării nucleare;
- Organizațiile societății civile din Africa, regiunea Asia-Pacific, America Latină și zona Caraibilor active în domeniul dezarmării și neproliferării nucleare.

6. LOC DE DESFĂȘURARE

Seminarele subregionale vor fi organizate fie la sediul centrelor regionale, fie acolo unde, în subregiunea respectivă, există un birou regional al Organizației Națiunilor Unite, pentru a facilita participarea experților naționali veniți din capitale.

Reuniunile la nivel de experți se va desfășura acolo unde se află organizațiile regionale sau centrele regionale.

Sprijinul funcțional pentru statele membre va fi acordat la nivel de capitale.

7. DURATA

Durata totală estimată a proiectului este de 36 de luni.
